

Sudan'a pirince giderken

Bundan sekiz yıl önce, 2014 yılında, Sudan ile Türkiye arasında tarımsal üretim anlaşması imzalanmış ve daha sonra Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık AŞ adında bir şirket kurulmuştu. Bir Afrika ülkesi olan Sudan'da kiralanacak arazinin büyüklüğü yaklaşık 8 milyon dekadı.

Oysa Türkiye'de ekilmeyen, atıl bırakılmış veya nadasa bırakılmış tarım arazilerinin toplam büyüklüğü zaten 35 milyon dekadı ve son 30 yılda tarım arazilerinde yaşanan kayıp ise tam 40 milyon dekadı.

126 MİLYAR DOLAR

Nihayetinde Sudan'da herhangi bir tarımsal faaliyet yapılmadı, anlaşma kâğıt üstünde kaldı. Kiralamayla, özelleştirmeye, ithalatla Türkiye'nin gıda talebini çözeceğini iddia eden AKP iktidarının özellikle en son "affını isteyen" Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli dönemi çiftçiler için en kötü dönem olarak tarihe geçti. Hazır müşteriye (TMO) ithalat yapan çokuluslu şirketler için ise durum elbette tam tersiydi.

Tarımsal üretimdeki düşüşü ithalatla gidermeye çalışan AKP iktidarı, bugüne kadar toplam 126 milyar dolarlık tarımsal ithalat ile hem çokuluslu şirketleri hem de yabancı çiftçileri ihya etti.

PLANSIZLIĞIN SONUCU

İthal edilen tarım ürünlerini sıralamaya kalkarsak liste epey uzun ancak ithal buğdayı un yapıp ihraç ettikleri üzerine savunma geliştiren tarım otoritelerine her fırsatta sorulmalı: Nohuttan mercimeğe, ay çekirdeğinden ayçiçeği yağına, arpadan küspeye varana dek ithal edilmeyen bir ürün kaldı mı?

Plansızlık ile gelinen noktada her yıl ortalama 10 milyon ton buğday ithal edilir oldu. 20 yılda toplam 80 milyon ton buğday ithal edildi.

Yani işin özeti Sudan'a giderken evdeki bulgurdan da olduk!

Nüfusumuzda yaşanan yüzde 30 artışa ve üstüne sığınmacı göçüne rağmen buğday üretimi 20 yıldır 18-20 milyon ton arasında saymaya devam ediyor. Aritmetiği yeni öğrenmiş bir öğrenciye "2002'de 65 milyon nüfusa 20 milyon ton buğday üretiyorken bugün sığınmacılarla birlikte 90 milyonu bulan nüfusa kaç ton buğday ürettirdin?" diye sorsanız herhalde size 28 milyon ton cevabını rahatlıkla verirdi.

Diğer yandan buğday ekili alanlar 20 yılda 94 milyon dekadardan 69 milyon dekara geriledi. Buğday gibi stratejik bir ürünün 25 milyon dekar daha az ekilir hale gelmesi sadece seyredildi. Ancak gübre, tohum ve sulama teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ortalama verimi artırdığı için üretim miktarının sabit kalmasını sağladı. Aksi halde bugün 15 milyon tonları konuşuyor olacaktık!

BU ARK KIRILMADIKÇA

Verimi artıran gübrelemenin ve sulamanın kesintiye uğraması gıda enflasyonunu ve gıda krizini daha fazla tetikleyecek!

Gıda krizi elbette en çok büyük kentlerde yaşamaya çalışan, bir kuyruktan diğer kuyruğa koşan emekçi halkı etkileyecek! Bir araya gelirse bir sel olup akan, meydanları titretebilen milyonları...

retmeden tüketmeyi oğtleyen, Cumhuriyetin tüm birikimini özelleştiren, kamuculuğu tasfiye edip devleti şirket gibi yöneten, emeği değersizleştiren, kamu müdahalesini küçümseyen, dış borçlanmayı ve ithalatı önceleyen tüm iktidarların gelinen bu noktada payı var. Bu ark kırılmadan üreticiye de tüketiciye de rahat yüzü yok!

RECEP YILMAZ

MÜHENDİS-YAZAR